

Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy o cudzoziemcach Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Pan Czesław Mroczek – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Pan Paweł Dąbrowski – Dyrektor Departamentu Spraw Międzynarodowych i Migracji w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji tel. +48 47 728 41 20 Sekretariat.DSMiM@mswia.gov.pl	Data sporządzenia: 28 kwietnia 2026 r. Źródło: własne Nr w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów: ...
--	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Polska przekształciła się z państwa emigracyjnego w państwo imigracyjne. Z uwagi na rozwój gospodarczy, emigrację obywateli polskich oraz zmiany demograficzne, od wielu lat obserwowany jest napływ do Polski cudzoziemców, który następuje głównie ze względu na zapotrzebowanie polskiego rynku pracy. Powyższe przełożyło się na dynamiczny wzrost składanych przez cudzoziemców do wojewodów, będących organem I instancji w obszarze legalizacji pobytu, wniosków o wydanie zezwoleń pobytowych. Taki wzrost doprowadził do sytuacji, w której cudzoziemcy oczekują na wydanie decyzji kończących ich sprawy przez wiele miesięcy.

Powyższe, istotne utrudnienie dotyczy także obywateli najbardziej rozwiniętych państw trzecich, w tym tych szczególnie istotnych dla polskiej gospodarki, z których pochodzą strategiczne inwestycje pozwalające na dalszy rozwój ekonomiczny naszego kraju i wzrost dobrobytu obywateli Polski.

Nie mając pewności co do zakończenia postępowania administracyjnego w oczekiwanym terminie, cudzoziemcy często nie składają właściwych wniosków do wojewodów i wybierają rozwiązanie polegające na wielokrotnym ubieganiu się o wizy do Polski lub podróżują do naszego kraju w ramach ruchu bezwizowego (przy czym ich pobyt w takich przypadkach jest ograniczony do 90 dni w okresie ostatniego pół roku). Ponadto, cudzoziemcy oczekujący na wydanie zezwolenia pobytowego często nie mogą w tym czasie opuścić naszego kraju, nawet w ramach wykonywania obowiązków służbowych.

W kontekście obywateli państw trzecich strategicznie ważnych dla rozwoju polskiej gospodarki, powyższe zjawisko należy uznać za szczególnie niekorzystne, gdyż zniechęca ono do podejmowania biznesowych decyzji o długookresowym zainwestowaniu w polską gospodarkę.

Powyższe nabiera szczególnego znaczenia w kontekście planowanych zmian w obszarze energetycznym czy ambicji przyciągania inwestycji z obszaru wysokich technologii.

Celem projektu jest zatem znaczące skrócenie realnego okresu oczekiwania przez obywateli wybranych państw trzecich, z których pobytom nie wiąże się ryzyko migracyjne, na rozpatrzenie wniosku złożonego do właściwego miejscowo wojewody o wydanie zezwolenia na pobyt czasowy.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Dla realizacji głównego celu, projekt zakłada, że:

- obywatele najbardziej rozwiniętych państw trzecich, w których ogólna sytuacja bezpieczeństwa jest zadowalająca, w postępowaniach dotyczących legalizacji pobytu będą korzystać z instytucji milczącego zakończenia postępowania, unormowanej w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 1691);
- selekcji tych państw dokona Rada Ministrów w drodze rozporządzenia – przepis stanowiący delegację do wydania tego rozporządzenia wskaże kryteria selekcji tych państw, kierując się oceną poziomu ryzyka migracyjnego związanego z migracją obywateli poszczególnych państw do Polski oraz stanem współpracy

w dziedzinie bezpieczeństwa. To rozwiązanie będzie adresowane wyłącznie do państw, których obywatele korzystają z ruchu bezwizowego w UE;

- milczące zakończenie postępowania będzie dotyczyć większości typów zezwoleń na pobyt czasowy;
- milczące zakończenie postępowania nie będzie następować, gdy dane cudzoziemca będą figurować w Systemie Informacyjnym Schengen lub wykazie cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany, a także gdy w wyniku procesu przekazywania informacji zidentyfikowane zostaną zagrożenia dla bezpieczeństwa lub porządku publicznego;
- milczące załatwienie sprawy będzie następować w terminie 60 dni od dnia złożenia wniosku. W przypadku braków formalnych wniosku – w terminie 60 dni od usunięcia takich braków;
- milczące załatwienie sprawy będzie dotyczyć wyłącznie postępowań toczących się przed wojewodami, tj. w I instancji administracyjnej i nie będzie dotyczyć postępowań odwoławczych toczących się przed Szefem Urzędu do Spraw Cudzoziemców;
- w razie niezakończenia niezbędnych sprawdzeń dotyczących bezpieczeństwa do czasu załatwienia sprawy w nowym trybie, sprawdzenia te mają być kontynuowane. Do czasu ich pozytywnego zakończenia, cudzoziemiec nie otrzyma karty pobytu. W razie ustalenia, że zagrożenie istnieje, wojewoda wyda decyzję o cofnięciu zezwolenia. Zakłada się natychmiastową wykonalność takiej decyzji. W wyjątkowej sytuacji, gdy do czasu milczącego zakończenia postępowania nie został wykonany obowiązek osobistego stawiennictwa cudzoziemca, będzie musiało to nastąpić po milczącym zakończeniu postępowania, pod rygorem wydania decyzji o wygaśnięciu milczącej zgody.

Konstrukcja milczącego załatwienia sprawy, która jest unormowana w kodeksie postępowania administracyjnego, znajduje zastosowanie, gdy przepis szczególny przewiduje, w odniesieniu do określonej kategorii spraw, możliwość zakończenia postępowania w taki sposób (tj. milcząco).

Niezbędnym środkiem realizacji ww. założeń będzie zatem wprowadzenie do ustawy o cudzoziemcach takich przepisów, które będą aktywować te regulacje kodeksowe, określać termin, w jakim sprawę uważa się za załatwioną oraz określać szczególny dla danego postępowania tryb działania organu w przypadku milczącego załatwienia sprawy.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Z uwagi na konstrukcję polskiego systemu legalizacji pobytu cudzoziemców opartego o urzędy wojewódzkie orzekające w I instancji administracyjnej, Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców orzekającego w II instancji i każdorazowe składanie przez cudzoziemców wniosków o wydanie nowych zezwoleń w przypadku kontynuacji dotychczasowego pobytu, a także po uwzględnieniu skali obciążenia krajowych organów wpływającymi wnioskami i wielomiesięcznych opóźnień w załatwianiu spraw, nie ma możliwości przedstawienia przykładowych rozwiązań zastosowanych w krajach OECD/UE w analogicznych warunkach jak polskie.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
cudzoziemcy	Dane statystyczne Urzędu do Spraw Cudzoziemców Liczbę wniosków o udzielenie zezwoleń na pobyt czasowy składanych przez obywateli wybranych państw trzecich należy oszacować na ok. 5 tys. rocznie	Dane statystyczne Urzędu do Spraw Cudzoziemców	Wprowadzenie rozwiązań prawnych, które będą pozwalały na szybkie załatwienie wniosków złożonych przez obywateli wybranych państw trzecich o zezwolenia na pobyt czasowy złożone z uwagi na określone cele pobytu.
województwa	16 wojewodów	Ustawa z dnia 24 lipca 1998 r. o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego	Wprowadzenie rozwiązań prawnych, które będą pozwalały organom na załatwienie spraw w sposób milczący. Zmniejszenie obciążenia administracyjnego tych organów.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy został opracowany w resorcie spraw wewnętrznych. W celu wykonania wynikającego z przepisów obowiązującego prawa obowiązku zasięgnięcia opinii projekt ustawy zostanie przekazany do zaopiniowania następującym podmiotom:

- 1) wojewodom;
- 2) Prokuratorowi Krajowemu;
- 3) Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego;
- 4) Prezesowi Urzędu Ochrony Danych Osobowych;
- 5) Przewodniczącemu Rady Dialogu Społecznego;
- 6) Rzecznikowi Praw Obywatelskich;
- 7) Rzecznikowi Praw Dziecka;
- 8) Prezesowi Zakładu Ubezpieczeń Społecznych;
- 9) Głównemu Inspektorowi Pracy.

Ponadto projekt zostanie przekazany do konsultacji publicznych:

- 1) Konfederacji „Lewiatan”;
- 2) Business Centre Club – Związkowi Pracodawców;
- 3) Pracodawcom Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) Europejskiej Unii Małych i Średnich Przedsiębiorstw oraz Klasy Średniej UNICORN;
- 5) Federacji Związków Pracodawców Ochrony Zdrowia „Porozumienie Zielonogórskie”;
- 6) Ogólnopolskiemu Porozumieniu Związków Zawodowych;
- 7) Niezależnemu Samorządnemu Związkowi Zawodowemu „Solidarność”;
- 8) Forum Związków Zawodowych;
- 9) Związkowi Rzemiosła Polskiego
- 10) Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka;
- 11) Stowarzyszeniu Amnesty International;
- 12) Instytutowi na Rzecz Państwa Prawa;
- 13) Stowarzyszeniu Interwencji Prawnej;
- 14) Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć;
- 15) Fundacji Panoptykon.

Projekt zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 uchwały Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2026 r. poz. 404) oraz stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677, z późn. zm.).

Konsultacje publiczne zostaną przeprowadzone w trakcie trwania uzgodnień międzyresortowych przedmiotowego projektu ustawy. Omówienie wyników konsultacji publicznych i opiniowania zostanie przedstawione w Raporcie z konsultacji publicznych i opiniowania.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]										
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Łącznie
Dochody ogółem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
budżet państwa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
JST	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
pozostałe jednostki (oddzielnie)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wydatki ogółem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
budżet państwa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
JST	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
pozostałe jednostki (oddzielnie)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo ogółem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
budżet państwa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
JST	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

pozostałe jednostki (oddzielnie)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Źródła finansowania	Projektowane zmiany nie będą powodowały skutków finansowych.									
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projektowane zmiany nie będą powodowały skutków finansowych.									
7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe										
Skutki										
Czas w latach od wejścia w życie zmian	0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)			
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa	-	-	-	-	-	-	-		
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	-	-	-	-	-	-	-		
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	-	-	-	-	-	-	-		
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Zwiększenie bezpieczeństwa obrotu prawnego; skrócenie czasu oczekiwania na wydanie cudzoziemcom z wybranych państw trzecich zezwoleń na pobyt czasowy.								
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	jw.								
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	jw.								
Niemierzalne	-	-								
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Wejście w życie projektowanej ustawy będzie mieć pozytywny wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców.									
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu										
☐ nie dotyczy										
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).					☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy					
☒ zmniejszenie liczby dokumentów ☒ zmniejszenie liczby procedur ☒ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:					☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:					

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronicznej.		☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
Komentarz: Zmniejszenie obciążeń organów będzie wynikać z wprowadzenia możliwości milczącego załatwiania wniosków o wydanie zezwoleń pobytowych składanych przez obywateli wybranych państw trzecich.		
9. Wpływ na rynek pracy		
Wejście w życie projektowanej ustawy będzie mieć pozytywny wpływ na rynek pracy. Projekt przewiduje możliwość milczącego kończenia postępowań wszczętych na wniosek cudzoziemców z wybranych państw trzecich o wydanie zezwoleń na pobyt czasowy, w tym zezwolenia na pobyt czasowy i pracę.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Zakładane rozwiązania będą skutkować usprawnieniem procedur związanych z legalizacją pobytu cudzoziemców pochodzących z najbardziej rozwiniętych państw trzecich, w tym tych strategicznie ważnych dla polskiej gospodarki i znaczącym skróceniem okresu oczekiwania na załatwienie wniosków tych cudzoziemców o wydanie zezwoleń na pobyt czasowy. Planowane rozwiązanie przyczyni się także, w przypadku ww. kategorii spraw, do istotnego zmniejszenia obciążenia administracyjnego właściwych w obszarze legalizacji pobytu wydziałów w urzędach wojewódzkich. To z kolei umożliwi skupienie sił na procedowaniu pozostałych wniosków, a przez to, w sposób pośredni, da możliwość skrócenia czasu rozpatrywania wniosków składanych przez obywateli pozostałych państw trzecich o wydanie pozostałych zezwoleń pobytowych. Przy uwzględnieniu ostatnich dostępnych danych, można przyjąć, że projektowane rozwiązanie mogłoby objąć około 5 tys. wniosków rocznie. Powyższe obrazuje, iż przy uwzględnieniu obecnej skali legalizacji pobytu w Polsce (562 tys. wniosków złożonych w 2025 r. o pobyt czasowy, stały i rezydenta długoterminowego UE) oraz dochowaniu niezbędnych standardów w zakresie weryfikacji cudzoziemców pod kątem ewentualnego zagrożenia, planowane rozwiązanie z jednej strony nie wpłynie negatywnie na bezpieczeństwo migracyjne w naszym kraju, a z drugiej – wyraźnie poprawi środowisko inwestycyjne dla wspomnianych strategicznych partnerów ekonomicznych Polski.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Wejście w życie projektowanej ustawy proponuje się określić na 7 dni od dnia ogłoszenia. Takie ukształtowanie terminu wejścia w życie jest konieczne z uwagi na pilną potrzebę uregulowania zagadnienia pod kątem obywateli wybranych państw trzecich oraz odciążenia administracyjnego właściwych wydziałów w urzędach wojewódzkich, szczególnie w kontekście uruchamianego z dniem 4 maja 2026 r. rozwiązania umożliwiającego beneficjentom ochrony czasowej składanie wniosków o 3-letnią kartę pobytu, a przez to spodziewanego dodatkowego wzrostu wniosków wpływających do wojewodów.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Ewaluacja efektów projektu będzie dokonywana w kolejnych latach i nastąpi w oparciu o czas rozpatrywania w I instancji wniosków o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy składanych przez obywateli omawianych państw trzecich.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Brak.		